

Propozycje zmian do Statutu PTTK – tekst jednolity 02(2009)

Statut Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego został zarejestrowany przez Sąd Rejonowy dla miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego postanowieniem z dnia 23.02.2006 r.

**S T A T U T
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO**

(tekst jednolity)

**Rozdział I
POSTANOWIENIA OGÓLNE**

Art. 1

1. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, zwane dalej PTTK, powstałe w 1950 roku z utworzonego w 1873 roku Towarzystwa Tatrzańskiego, przekształconego w 1920 roku w Polskie Towarzystwo Tatrzańskie oraz utworzonego w 1906 roku Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, jest spadkobiercą tradycji i dorobku ideowego, a także następcą prawnym majątku tych Towarzystw.
2. PTTK jest organizacją pozarządową działającą zgodnie z ustalonym porządkiem prawnym.
3. PTTK jest stowarzyszeniem prowadzącym działalność społecznie użyteczną.

Art. 2

1. Terenem działalności PTTK jest terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a siedzibą jego władz naczelnych jest miasto stołeczne Warszawa.
2. PTTK może tworzyć jednostki organizacyjne poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli możliwość taką dopuszcza ustawodawstwo danego kraju.

Art. 3

PTTK posiada osobowość prawną i jest wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego pod Nr 0000100817

Art. 4

PTTK może być członkiem krajowych i międzynarodowych organizacji, których cele działania są zbieżne z celami działania PTTK.

Art. 5

1. PTTK używa odznaki organizacyjnej w formie zielonego koła przedstawiającego różę wiatrów, w które wpisane są: biało-czerwona strzałka kompasu, kontur Polski w kolorze zielonym z zaznaczonym białym biegiem Wisły oraz biegnący przez środek biały cieniowany napis PTTK. Wzór odznaki organizacyjnej stanowi załącznik do Statutu PTTK.
2. Nazwa i odznaka organizacyjna PTTK podlega ochronie prawnej zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Zarząd Główny PTTK używa sztandaru, który ma kształt kwadratowego, dwustronnego płata materiału wykończonego złotymi frędzlami, przymocowanego do drzewca zwieńczonego głowicą z metalowymi literami PTTK. Na stronie głównej, prawej, znajdują się trzy pasy poziome jednakowej szerokości o barwach: czerwonej, białej i czerwonej z odznaką organizacyjną PTTK pośrodku o średnicy stanowiącej 3/5 szerokości. Na stronie odwrotnej, lewej, sztandaru na zielonym tle znajduje się napis "Tylko poznawszy swój kraj można gorąco go ukochać i owocnie dla niego pracować".
4. Jednostki organizacyjne PTTK mogą używać sztandaru opisanego w ust. 3 z tym, że strona odwrotna, lewa jest ustalana przez właściwą jednostkę.

5. Zarząd Główny i zarządy oddziałów PTTK używają okrągłej pieczęci z napisem w otoku: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, zaś w środku: Zarząd Główny lub nazwa oddziału oraz innych pieczęci zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Art. 6

1. Jednostkami organizacyjnymi PTTK są oddziały i jednostki regionalne jako jednostki terenowe oraz jednostki specjalistyczne.
2. Oddziały PTTK są podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Towarzystwa i posiadają osobowość prawną, którą nabywają z dniem uprawomocnienia się postanowienia sądu o wpisaniu do rejestru.
3. Jednostki regionalne obejmują obszar województwa i mogą posiadać osobowość prawną, którą nabywają z dniem uprawomocnienia się postanowienia sądu o wpisaniu do rejestru.
4. Na terenie województwa może być powołana tylko jedna jednostka regionalna.
5. Jednostki specjalistyczne są powoływane przez Zarząd Główny PTTK i działają na podstawie zatwierdzonych przez niego regulaminów. Centralnymi jednostkami specjalistycznymi są: Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej w Krakowie, Centrum Fotografii Krajoznawczej w Łodzi, Centralna Biblioteka PTTK im. Kazimierza Kulwiecia w Warszawie i Ogólnopolskie Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK w Warszawie.

Rozdział II CELE I ŚRODKI DZIAŁANIA

Art. 7

1. Celem statutowym PTTK jest działalność w zakresie **turystyki i krajoznawstwa** kultury fizycznej, kultury, oświaty i ochrony środowiska.
2. Celami statutowymi PTTK są również inne działania ze sfery zadań publicznych w zakresie:
 - 1) krzewienia turystyki i krajoznawstwa oraz aktywnych form wypoczynku dzieci i młodzieży, szczególnie w postaci wędrownictwa indywidualnego i grupowego, organizacji rajdów, zjazdów, zlotów, spływów, rejsów oraz kolonii i obozów,
 - 2) podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, w tym poprzez współdziałanie z towarzystwami i organizacjami skupiającymi i opiekującym się Polakami oraz dziedzictwem kultury polskiej za granicą,
 - 3) nauki, edukacji, oświaty i wychowania dzieci i młodzieży, szczególnie poprzez kształtowanie postaw społecznych, upowszechniania wiedzy o przeszłości, współczesności i perspektywach rozwoju Polski, szerzenia kultury turystyki i zapoznania z poznawczymi, wypoczynkowymi i zdrowotnymi walorami wędrownictwa,
 - 4) ekologii i ochrony zwierząt, ochrony dziedzictwa przyrodniczego oraz troski o racjonalne wykorzystywanie zasobów przyrody,
 - 5) upowszechniania wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa, szczególnie poprzez opiekę nad miejscami pamięci narodowej i organizację imprez turystycznych związanych z poznawaniem historii oręża polskiego, a także popierania wszelkich form wypoczynku służącego rozwojowi sprawności i kultury fizycznej,
 - 6) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
 - 7) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
 - 8) działalności charytatywnej,
 - 9) działalności na rzecz mniejszości narodowych,
 - 10) ochrony i promocji zdrowia,
 - 11) działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
 - 12) upowszechniania i ochrony praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn,
 - 13) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości,
 - 14) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
 - 15) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji,
 - 16) upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
 - 17) porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym,
 - 18) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji,
 - 19) ratownictwa i ochrony ludności,
 - 20) pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą,

- 21) upowszechniania i ochrony praw konsumentów,
 - 22) działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami,
 - 23) promocji i organizacji wolontariatu,
 - 24) działalności wspomagającej technicznie, szkoleniowo i informacyjnie organizacje pozarządowe w zakresie określonym w pkt. 1-23.
3. PTTK skupia turystów i krajoznawców, stwarza warunki ułatwiające im wędrowanie i działalność krajoznawczą w kraju i poza jego granicami oraz reprezentuje ich interesy wobec władz i społeczeństwa.
4. PTTK opiera swoją działalność na pracy społecznej członków; do prowadzenia swoich spraw może zatrudniać pracowników.
5. PTTK może prowadzić działalność gospodarczą, w różnych formach organizacyjnych, z której dochód służy realizacji celów statutowych.

Art. 8

Realizując określone statutem cele i zadania, PTTK:

- 1) budzi i pogłębia umiłowanie Polski, jej regionów, kształtuje postawy patriotyczne, upowszechnia wiedzę o przeszłości, współczesności i perspektywach rozwoju kraju,
- 2) krzewi zamiłowania krajoznawcze i umiejętności turystyczne,
- 3) szerzy kulturę turystyki oraz zachęca do wykorzystywania poznawczych, wypoczynkowych i zdrowotnych walorów wędrownictwa i rekreacji,
- 4) pomaga w wędrownictwie indywidualnym,
- 5) przyczynia się do wzrostu sprawności psychofizycznej, zwłaszcza młodzieży i osób niepełnosprawnych,
- 6) szerzy wiedzę ekologiczną oraz przyczynia się do ochrony środowiska przyrodniczego,
- 7) aktywnie uczestniczy w ochronie dóbr kultury,
- 8) popularyzuje walory krajoznawcze i turystyczne Polski oraz jej dorobek wśród turystów zagranicznych oraz ułatwia turystom polskim wyjeżdżającym za granicę poznawanie walorów krajoznawczych, życia i osiągnięć innych krajów,
- 9) kultywuje tradycje turystyczne, popularyzuje historię i dorobek PTTK oraz jego poprzedników, uczestniczy w archiwizowaniu dokumentów związanych z turystyką i krajoznawstwem.
- 10) **prowadzi działalność przewodnicką i umożliwia przewodnikom - członkom PTTK tworzenie organizacji samorządowych w ramach PTTK.**

Art. 9

1. PTTK realizuje cele statutowe i zadania poprzez:

- 1) strzeżenie i twórcze rozwijanie ideałów swoich poprzedników - PTT i PTK oraz pomnażanie ich dorobku materialnego,
- 2) propagowanie krajoznawstwa wśród młodzieży oraz włączanie jej do uprawiania różnych form turystyki, w tym turystyki kwalifikowanej,
- 3) popularyzację walorów rekreacji ruchowej,
- 4) stwarzanie możliwości korzystania z imprez turystycznych, rekreacyjnych i krajoznawczych organizowanych przez PTTK oraz z jego schronisk, stanic wodnych i innych obiektów przez wszystkich zainteresowanych,
- 5) upowszechnianie dorobku intelektualnego PTTK zgromadzonego w Centralnej Bibliotece im. Kazimierza Kulwiecia w Warszawie, Centralnym Ośrodku Turystyki Górskiej z Centralną Biblioteką Górską w Krakowie, w Centrum Fotografii Krajoznawczej w Łodzi, w Ogólnopolskim Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK w Warszawie, regionalnych pracowniach krajoznawczych oraz muzeach PTTK,
- 6) działania na rzecz racjonalnego korzystania z zasobów przyrody i dziedzictwa kulturalnego oraz krzewienia idei zachowania tych wartości dla przyszłych pokoleń,
- 7) popieranie działań sprzyjających utrwalaniu cech charakterystycznych poszczególnych regionów, stanowiących istotne elementy tożsamości narodowej mieszkańców Polski,
- 8) kontakty i współpracę z organizacjami krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi zajmującymi się turystyką,
- 9) reprezentowanie interesów turystów i krajoznawców wobec organów władzy publicznej, w tym zgłaszanie postulatów i propozycji odpowiednich regulacji prawnych oraz wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej i samorządowej, w tym związanych z wytyczaniem, znakowaniem i konserwacją szlaków turystycznych,

2. PTTK w szczególności:

- 1) umożliwia turystom i krajoznawcom zrzeszanie się w jednostkach organizacyjnych PTTK i korzystanie w pierwszej kolejności z wszelkich form jego działalności,
- 2) rozwija turystykę kwalifikowaną we wszystkich jej formach,
- 3) organizuje i prowadzi obsługę wycieczek oraz innych imprez turystycznych i krajoznawczych,
- 4) rozwija różnorodne formy turystyki aktywnej, rekreacji oraz sportu w powiązaniu z imprezami turystycznymi,
- 5) wytycza, znakuje i utrzymuje szlaki turystyczne,
- 6) kształci i doskonali społeczne oraz zawodowe kadry turystyczno-krajoznawcze, nadaje uprawnienia kwalifikacyjne,
- 7) ustanawia i nadaje odznaki turystyczne oraz krajoznawcze,
- 8) organizuje oraz popiera działania zmierzające do zabezpieczenia, ochrony i zachowania walorów naturalnych, a także kulturowych Polski, między innymi przez działalność wydawniczą, inicjowanie, zakładanie i prowadzenie muzeów, zbiorów, bibliotek, pracowni krajoznawczych, itp.,
- 9) rozwija aktywność kulturalną związaną z turystyką i krajoznawstwem oraz kształtuje obyczajowość turystyczną,
- 10) dokumentuje oraz popularyzuje działalność wybitnych postaci turystyki i krajoznawstwa, dziejów i osiągnięć PTTK, a także jego poprzedników,
- 11) prowadzi wypożyczalnie sprzętu turystycznego, sportowego oraz warsztaty naprawcze,
- 12) produkuje pamiątki turystyczne, krajoznawcze oraz ekwipunek turystyczny i sportowy,
- 13) buduje i utrzymuje obiekty turystyczne, gastronomiczne, sportowe oraz inne urządzenia istotne dla turystów,
- 14) inicjuje, prowadzi i popiera prace, w tym także naukowe, wynikające z celów PTTK,
- 15) organizuje turystykę zagraniczną wyjazdową i przyjazdową.

Rozdział III CZŁONKOWIE PTTK, ICH PRAWA I OBOWIĄZKI

Art. 10

1. Członkiem PTTK może być osoba zainteresowana realizacją celów Towarzystwa, deklarująca przestrzeganie Statutu PTTK.
2. Członkostwo jest dobrowolne.

wersja I propozycji dokonania zmiany;

Art. 11

1. PTTK skupia członków:
 - 1) zwyczajnych,
 - 2) **korespondentów,**
 - 3) wspierających.
 - 4) Członkowie zwyczajni i **członkowie korespondenci** PTTK zrzeszają się w oddziałach.

wersja II;

Art. 11

1. PTTK skupia członków:
 - 5) zwyczajnych,
 - 6) **korespondentów,**
 - 7) wspierających.
 - 8) Członkowie zwyczajni PTTK zrzeszają się w oddziałach, **natomiast członkowie korespondenci nie mają obowiązku takiej przynależności.**

Art. 12

1. Członkiem zwyczajnym PTTK może być:
 - 1) obywatel polski lub cudzoziemiec, mający pełną zdolność do czynności prawnych i nie pozbawiony praw publicznych,

- 2) małoletni w wieku od 16 do 18 lat, mający ograniczoną zdolność do czynności prawnych,
 - 3) małoletni w wieku poniżej 16 lat za zgodą jego przedstawicieli ustawowych.
2. Członkostwo powstaje przez złożenie deklaracji i jej podpisanie oraz przyjęcie w poczet członków przez zarząd oddziału. **Wyrażenie woli przynależności do PTTK i podjęcie uchwały w tym przedmiocie może odbywać się także na drodze korespondencyjnej, w tym przy zastosowaniu środków elektronicznych.**

wersja II;

ust 2. Wyrażenie woli przynależności do PTTK następuje przez złożenie zarządowi oddziału deklaracji pisemnej o wstąpieniu oraz wyrażenie gotowości uiszczania składek członkowskich. Członkostwo powstaje z dniem uregulowania składki członkowskiej.

ust 3. Przejawienie woli członkostwa, o czym stanowi ust 2 może odbywać się także na drodze korespondencyjnej, w tym przy zastosowaniu środków elektronicznych.

Art. 13

1. Członek zwyczajny PTTK ma prawo:

- 1) wybierać i być wybieranym do władz PTTK,
- 2) zgłaszać wnioski dotyczące działalności PTTK,
- 3) uzyskiwać na zasadach określonych przez Zarząd Główny PTTK uprawnienia kadry Towarzystwa,
- 4) brać udział w działalności oraz korzystać z pomocy, obiektów i urządzeń PTTK na zasadach określonych przez Zarząd Główny,
- 5) nosić odznakę organizacyjną PTTK,
- 6) korzystać z innych uprawnień wynikających z uchwał ZG PTTK oraz porozumień i umów zawartych przez władze Towarzystwa.

2. Małoletni członek zwyczajny PTTK ma prawo korzystać z uprawnień określonych w ust. 1 pkt. 2-6 oraz uprawnień określonych w ust. 1 pkt 1 z uwzględnieniem przepisów ust. 3-4.

3. Małoletni członek zwyczajny PTTK w wieku od 16 do 18 lat, mający ograniczoną zdolność do czynności prawnych, ma prawo korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego, z tym że w składzie władz PTTK większość muszą stanowić osoby o pełnej zdolności do czynności prawnych.

4. Małoletni członek zwyczajny PTTK w wieku poniżej 16 lat nie ma prawa udziału w głosowaniu na zebraniu członków, nie może też korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego do władz PTTK. Jeżeli jednostka organizacyjna PTTK zrzesza wyłącznie małoletnich, mogą oni wybierać i być wybierani do władz tej jednostki.

Art. 14

Członek zwyczajny PTTK jest obowiązany:

- 1) przestrzegać postanowień Statutu, regulaminów i uchwał władz PTTK,
- 2) uczestniczyć w działalności PTTK, propagować cele PTTK, godnie reprezentować PTTK,
- 3) chronić walory naturalne i kulturowe kraju,
- 4) dbać o majątek PTTK,
- 5) regularnie opłacać składkę członkowską w swoim oddziale.

Art. 15

1. Członkom zwyczajnym PTTK, szczególnie zasłużonym dla rozwoju turystyki i krajoznawstwa w Polsce, może być nadana godność Członka Honorowego PTTK

2. Członkowie Honorowi są zwolnieni z obowiązku opłacania składki członkowskiej.

Art. 16

1. Utrata członkostwa zwyczajnego następuje w przypadku:

- 1) wystąpienia,
- 2) **śmierci członka zwyczajnego lub członka korespondenta, albo członka wspierającego, rozwiązania lub upadłości członka wspierającego,**
- 3) skreślenia z ewidencji członków, uchwałą zarządu oddziału, na skutek zalegania w opłacaniu składki członkowskiej za okres dłuższy niż 12 miesięcy,
- 4) wykluczenia prawomocnym orzeczeniem sądu koleżeńskiego,
- 5) pozbawienia praw publicznych prawomocnym wyrokiem sądu.

2. W przypadku utraty członkostwa w trybie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, członkostwo może być przywrócone po opłaceniu zaległych składek.

wprowadzenie nowego uregulowania dotyczącego członków korespondentów ze zmianą kolejności artykułów:

wersja I propozycji zmiany w tym zakresie;

Art. 17

1. Członkiem korespondentem PTTK może być osoba spełniająca kryteria określone w art. 12 ust 1, pkt 1. bądź ... inny zapis „art. 12 ust 1; przy czym osoby małoletnie poniżej 16 lat powinny współdziałać z przedstawicielem ustawowym”.

2. Członek korespondent posiada prawa członka zwyczajnego z wyjątkiem biernego i czynnego prawa wyborczego.

3. Do członków korespondentów stosuje się pozostałe uregulowania Statutu PTTK odnoszące się do członków zwyczajnych.

wersja II;

Art. 17

1. Członkiem korespondentem PTTK może być osoba spełniająca kryteria określone w art. 12 ust 1; przy czym osoby małoletnie poniżej 16 lat powinni współdziałać z przedstawicielem ustawowym.

2. Członek korespondent posiada prawa członka zwyczajnego z wyjątkiem biernego i czynnego prawa wyborczego.

3. Do członków korespondentów stosuje się pozostałe uregulowania Statutu PTTK odnoszące się do członków zwyczajnych, przy czym do nabycia członkostwa niezbędnie jest złożenie podpisanej deklaracji oraz przyjęcie w poczet członków przez Zarząd Główny PTTK.

Rozdział IV NAJWYŻSZE I NACZELNE WŁADZE PTTK

Art. 19

1. Najwyższą władzą PTTK jest Walny Zjazd.

2. Władzami naczelnymi PTTK są:

- 1) Zarząd Główny,
- 2) Główna Komisja Rewizyjna,
- 3) Główny Sąd Koleżeński.

Art. 20

1. Władze naczelne PTTK pochodzą z wyboru.

2. Nie można łączyć funkcji we władzach naczelnych wymienionych w art. 19 ust. 2.

3. Nie można łączyć funkcji we władzach naczelnych z działalnością gospodarczą prowadzoną w oparciu o majątek PTTK lub mającą znamiona kolizji interesów z działalnością gospodarczą PTTK.

4. Wybory do władz naczelnych odbywają się w sposób tajny.

5. Wybory są ważne, jeżeli bierze w nich udział co najmniej połowa delegatów uprawnionych do głosowania.

Art. 21

1. Kadencja władz naczelnych PTTK trwa cztery lata **ewentualnie pięć lat**.

2. Delegaci na Walny Zjazd zachowują ważność mandatów do czasu zwołania następnego Zwyczajnego Walnego Zjazdu, z uwzględnieniem przepisu art. 26 ust. 4.

3. Prezesi władz naczelnych mogą pełnić funkcje wielokrotnie jednakże po dwóch kolejnych kadencjach ich ponowny wybór może nastąpić po upływie co najmniej jednej kadencji.

4. Ustanie funkcji członka władz naczelnych PTTK następuje na skutek złożenia pisemnego oświadczenia o rezygnacji z dalszej pracy.

Art. 22

Zarząd Główny, Główna Komisja Rewizyjna i Główny Sąd Koleżeński mają prawo kooptować nowych członków na zwolnione w okresie kadencji miejsca. **Dokooptowanie nowych członków jest konieczne jeżeli liczba członków poszczególnych władz ulegnie zmniejszeniu poniżej określonej w Statucie PTTK jako minimalnej.** Liczba członków dokooptowanych nie może przekraczać 1/3 składu pochodzącego z wyboru, **jednakże nie zachodzi obowiązek stosowania się do kolejności i wyników wyborów.**

Art. 23

1. Uchwały władz **naczelnych** PTTK zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby uprawnionych do głosowania, jeżeli Statut nie stanowi inaczej.

2. Władze naczelne PTTK mogą przyjąć elektroniczną formę podejmowania uchwał. Zarządy poszczególnych władz naczelnych określą w regulaminie wymogi formalne takiego uzewnętrznienia woli oraz zakresu spraw podlegających rozpatrzeniu w ten sposób.

A. WALNY ZJAZD PTTK

Art. 24

1. Walny Zjazd może być zwyczajny lub nadzwyczajny.

2. Do kompetencji Walnego Zjazdu należy:

- 1) ustalanie głównych kierunków działania w okresie kadencji,
- 2) rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdań Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego,
- 3) określanie zasad wyboru członków władz naczelnych oraz ich liczby,
- 4) wybór członków Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego,
- 5) udzielanie na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej bezwzględną większością głosów, w głosowaniu tajnym, absolutorium poszczególnym członkom Zarządu Głównego, pełniącym te funkcje w upływającej kadencji,
- 6) rozpatrywanie wniosków zgłoszonych przez delegatów i władze naczelne,
- 7) nadawanie na wniosek Zarządu Głównego godności Członka Honorowego PTTK,
- 8) uchwalanie Statutu PTTK i jego zmian,
- 9) podejmowanie uchwał o rozwiązaniu PTTK i przeznaczeniu jego majątku,
- 10) podejmowanie uchwał w innych sprawach wymagających decyzji Walnego Zjazdu.

Art. 25

1. W Walnym Zjeździe udział biorą:

- 1) z głosem decydującym delegaci wybrani na regionalnych konferencjach oddziałów PTTK obejmujących wszystkie oddziały z danego województwa.
- 2) z głosem doradczym - członkowie władz naczelnych, Członkowie Honorowi PTTK, członkowie wspierający, przewodniczący komisji, rad i zespołów Zarządu Głównego oraz osoby zaproszone.

2. Zwyczajny Walny Zjazd zwoływany jest przez Zarząd Główny raz na cztery lata.

3. O terminie, miejscu i porządku obrad Walnego Zjazdu Zarząd Główny zawiadamia delegatów co najmniej na 30 dni przed terminem Zjazdu.

4. Walny Zjazd obraduje na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu obrad, którego projekt przedstawia Zarząd Główny.

Art. 26

1. Nadzwyczajny Walny Zjazd zwoływany jest:

- 1) z inicjatywy Zarządu Głównego,
- 2) na pisemny wniosek:
- 3) Głównej Komisji Rewizyjnej,
- 4) co najmniej 1/4 liczby delegatów,
- 5) co najmniej 1/4 ogólnej liczby oddziałów.

2. Nadzwyczajny Walny Zjazd zwołuje Zarząd Główny w terminie trzech miesięcy od daty złożenia pisemnego wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Zjazd obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.

4. W Nadzwyczajnym Walnym Zjeździe biorą udział delegaci wybrani na ostatni Walny Zjazd zwyczajny lub delegaci nowo wybrani według obowiązującej ordynacji wyborczej.

Art. 27

1. Delegaci na Walny Zjazd, o których mowa w art. 25 ust. 1 wybierani są według Ordynacji Wyborczej stanowiącej załącznik do niniejszego Statutu.
2. Wybory delegatów odbywają się z zachowaniem zasady powszechności, równości, tajności i proporcjonalności określonej według liczby członków z opłaconymi składkami członkowskimi za rok ubiegły.

B. ZARZĄD GŁÓWNY PTTK

Art. 28

1. Zarząd Główny kieruje całokształtem działalności PTTK w okresie między Walnymi Zjazdami i odpowiada za swą działalność przed Walnym Zjazdem PTTK, a w szczególności:
 - 1) realizuje postanowienia Walnego Zjazdu w zakresie ustalania głównych kierunków działalności i rozwoju PTTK w okresie między Walnymi Zjazdami,
 - 2) kieruje bieżącą działalnością PTTK i reprezentuje je na zewnątrz,
 - 3) wykonuje uchwały Walnego Zjazdu, uchwały własne oraz stwarza warunki dla ich wykonania przez jednostki organizacyjne i członków PTTK,
 - 4) zajmuje w imieniu PTTK stanowisko wobec społecznie ważnych problemów,
 - 5) określa zadania programowe i organizacyjne PTTK,
 - 6) określa politykę gospodarczą i finansową PTTK,
 - 7) wykonuje inne funkcje określone w Statucie PTTK oraz przekazane przez Walny Zjazd.
2. Do wyłącznych kompetencji Zarządu Głównego, wykonywanych w formie uchwał, należy:
 - 1) zwoływanie Walnego Zjazdu i uchwalanie projektu regulaminu obrad Walnego Zjazdu,
 - 2) ustalanie wysokości wpisowego i składki członkowskiej dla członków zwyczajnych oraz minimalnej składki dla członków wspierających,
 - 3) przedstawianie Walnemu Zjazdowi wniosków o nadanie godności Członka Honorowego PTTK,
 - 4) uchwalanie budżetu rocznego oraz zatwierdzanie sprawozdań z jego wykonania,
 - 5) zatwierdzanie sprawozdań finansowych,
 - 6) przyjmowanie rocznych sprawozdań i za okres kadencji z działalności Zarządu Głównego,
 - 7) rozpatrywanie wniosków członków władz naczelnych,
 - 8) wyrażanie zgody na powoływanie oddziałów i jednostek regionalnych z osobowością prawną, powoływanie jednostek regionalnych bez osobowości prawnej, komisji, rad i zespołów oraz uchwalanie ich regulaminów,
 - 9) podejmowanie decyzji w sprawach oddziałów określonych w rozdziale V Statutu PTTK,
 - 10) uchwalanie regulaminu Zarządu Głównego oraz regulaminów jednostek organizacyjnych PTTK,
 - 11) powoływanie centralnych jednostek gospodarczych i uchwalanie ich regulaminów,
 - 12) koordynowanie i nadzorowanie pracy centralnych jednostek specjalistycznych i gospodarczych PTTK, określanie kierunku ich pracy oraz ocena ich działalności,
 - 13) opiniowanie kandydatów na stanowiska kierownicze w biurze Zarządu Głównego oraz w powoływanych przez Zarząd Główny jednostkach organizacyjnych i gospodarczych,
 - 14) ustanawianie odznaczeń i tytułów honorowych PTTK z zastrzeżeniem art. 24 ust.2 pkt 7 Statutu,
 - 15) współpraca z instytucjami i organizacjami w kraju i za granicą,
 - 16) wydawanie instrukcji organizacyjnych i finansowo-gospodarczych,
 - 17) ustanawianie ogólnopolskich odznak turystycznych i krajoznawczych,
 - 18) ustalanie zasad używania nazwy i odznaki PTTK,
 - 19) podejmowanie decyzji w sprawach majątkowych, w tym dotyczących zbywania i obciążania majątku nieruchomości PTTK oraz wykonywania prawa pierwokupu majątku oddziału,
 - 20) uchwalanie regulaminu działalności przewodnickiej i zasad działania samorządu przewodnickiego.
3. Prezes Zarządu Głównego zaznajamia Zarząd Główny z wystąpieniami Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego na najbliższym posiedzeniu i ustosunkowuje się do nich nie później niż na kolejnym posiedzeniu.

Art. 29

1. W skład Zarządu Głównego wchodzi od 15 do 21 członków.
2. Zarząd Główny wybiera ze swego grona prezesa, a następnie na jego wniosek Prezesa, 2 - 4 wiceprezesów i skarbnika oraz powołuje i odwołuje sekretarza generalnego, który wchodzi w skład Zarządu Głównego.
3. Organem **wykonawczym** Zarządu Głównego PTTK jest Prezydium, w skład którego wchodzi: prezes, wiceprezesi, sekretarz generalny i skarbnik. Prezydium kieruje działalnością w okresie między posiedzeniami Zarządu w zakresie ustalonym w regulaminie Zarządu Głównego, w tym w szczególności zwołuje i przygotowuje posiedzenia Zarządu oraz przygotowuje materiały na te posiedzenia.

Art. 30

Posiedzenia Zarządu Głównego odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż 6 razy do roku.

wersja II, zmiana w art. 29 i 30

dotychczasowa treść art. 29 podlega oznaczeniu jako ust 1, natomiast zostaje wprowadzony ust 2 i 3 (z wykreśleniem zdania drugiego ust 3 art. 29) w brzmieniu:

1. Prezydium Zarządu Głównego działa w okresach pomiędzy posiedzeniami Zarządu Głównego i podejmuje wszystkie decyzje niezastrzeżone w art. 28 do kompetencji tej władzy naczelnej. Zakres uprawnień Prezydium podlega określeniu w regulaminie uchwalonym przez Zarząd Główny.

ewentualnie w ust 3. zostaną wpisane kompetencje zawarte w Statucie w wersji obowiązującej do 2002 r. tj. art. 31 (bądź tylko najważniejsze uprawnienia np. „Do zakresu działania Prezydium należy w szczególności: 1) kieruje bieżącą działalnością PTTK i reprezentuje je na zewnątrz, 2) opracowuje plany działalności i preliminarze budżetowe, 3) realizuje uchwały Zarządu Głównego oraz wykonuje inne zlecone zadania”).

Art. 30

Posiedzenia Zarządu Głównego odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż 4 razy w roku.

Art. 31

1. Fachowymi organami Zarządu Głównego są komisje, rady i zespoły.
2. Komisjami stałymi Zarządu Głównego są:
 - 1) Komisja Turystyki Górskiej;
 - 2) Komisja Turystyki Jeździeckiej;
 - 3) Komisja Turystyki Kajakowej;
 - 4) Komisja Turystyki Kolarskiej;
 - 5) Komisja Turystyki Motorowej;
 - 6) Komisja Turystyki Narciarskiej;
 - 7) Komisja Turystyki Pieszej;
 - 8) Komisja Turystyki Żeglarskiej;
 - 9) Komisja Działalności Podwodnej;
 - 10) Komisja Imprez na Orientację;
 - 11) Komisja Krajoznawcza;
 - 12) Komisja Fotografii Krajoznawczej;
 - 13) Komisja Ochrony Przyrody;
 - 14) Komisja Opieki nad Zabytkami;
 - 15) Komisja Przewodnicka.
3. Oprócz Komisji wymienionych w ust. 2 Zarząd Główny może tworzyć inne komisje, rady i zespoły.
4. Przewodniczący komisji, rad i zespołów **mogą brać** udział w posiedzeniach Zarządu Głównego z głosem doradczym, **w sprawach dotyczących zakresu ich działania.**

Art. 32

Do zakresu działania komisji, rad i zespołów Zarządu Głównego należą zagadnienia związane z realizacją celów i zadań PTTK w dziedzinie przez nie reprezentowanej, a w szczególności: fachowe doradztwo dla Zarządu Głównego, kształtowanie polityki w danej dziedzinie, koordynacja działalności właściwych komisji oddziałowych i klubów.

Art. 33

1. W Komisje stałe są wybierane przez narady aktywu danej dyscypliny lub środowiska, które zwołuje komisja w ciągu trzech miesięcy po Walnym Zjeździe. Kadencja komisji obejmuje okres pomiędzy naradami aktywu.
2. Zakres i tryb działania, organizację i zasady tworzenia komisji, rad i zespołów ustalają regulaminy uchwalone przez nie i zatwierdzone przez Zarząd Główny.

C. GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA PTTK

Art. 34

1. Główna Komisja Rewizyjna składa się z 15-19 członków wybranych przez Walny Zjazd.
2. Główna Komisja Rewizyjna wybiera ze swego grona prezesa, wiceprezesów **i sekretarza - podlega skreśleniu.**
3. Główna Komisja Rewizyjna może wybrać ze swego grona Prezydium.
4. **Główna Komisja Rewizyjna powołuje i odwołuje sekretarza GKR, który wchodzi w jej skład - wprowadzone nowe uregulowanie.**

Art. 35

1. Główna Komisja Rewizyjna działa niezależnie od Zarządu Głównego PTTK i nie podlega mu w zakresie sprawowanej kontroli.
2. Członkiem Głównej Komisji Rewizyjnej nie może być:
 - 1) członek Zarządu Głównego,
 - 2) osoba pozostająca z członkiem Zarządu Głównego w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia,
 - 3) osoba skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej.
3. Głównej Komisji Rewizyjnej może otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji zwrot uzasadnionych kosztów w wysokości nie wyższej niż określone w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.
4. Główna Komisja Rewizyjna jest organem kontrolującym całokształt działalności PTTK,
5. Główna Komisja Rewizyjna w szczególności:
 - 1) kontroluje działalność programową i organizacyjną Zarządu Głównego i jego jednostek, z uwzględnieniem zgodności z przepisami prawa, Statutem PTTK, uchwałami Walnego Zjazdu,
 - 2) kontroluje działalność finansową i gospodarczą Zarządu Głównego opierającą się na majątku zarządzanym bezpośrednio przez PTTK oraz wniesionym do innych podmiotów gospodarczych ze szczególnym uwzględnieniem zgodności z przepisami prawa, efektywności oraz zasad gospodarności i rzetelności,
 - 3) przedstawia Zarządowi Głównemu informacje o wynikach kontroli oraz uwagi, wnioski i zalecenia pokontrolne, a w przypadkach szczególnych - wnioski personalne,
 - 4) przedstawia Zarządowi Głównemu opinie i uwagi o budżecie i jego wykonaniu,
 - 5) przedstawia Zarządowi Głównemu opinie i uwagi oraz wniosek w sprawie rocznego sprawozdania finansowego.
6. Główna Komisja Rewizyjna ma prawo w imieniu PTTK będącego udziałowcem spółek prawa handlowego kontrolować działalność tych spółek.

zmiany w art. 35

Art. 35

1. Główna Komisja Rewizyjna działa niezależnie od Zarządu Głównego PTTK i nie podlega mu w zakresie sprawowanej kontroli.
2. Członkiem Głównej Komisji Rewizyjnej nie może być:
 - 1) **członek Zarządu Głównego, - podlega skreśleniu,**
 - 2) osoba pozostająca z członkiem Zarządu Głównego w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia **z wyjątkiem sekretarza GKR - wprowadzenie nowego uregulowania,**
 - 3) osoba skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej.
3. Głównej Komisji Rewizyjnej może otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji zwrot uzasadnionych kosztów w wysokości nie wyższej niż określone w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.
4. Główna Komisja Rewizyjna jest organem kontrolującym całokształt działalności PTTK,
5. Główna Komisja Rewizyjna w szczególności:
 - 1) kontroluje działalność programową i organizacyjną Zarządu Głównego i jego jednostek, z uwzględnieniem zgodności z przepisami prawa, Statutem PTTK, uchwałami Walnego Zjazdu,
 - 2) kontroluje działalność finansową i gospodarczą Zarządu Głównego opierającą się na majątku zarządzanym bezpośrednio przez PTTK oraz wniesionym do innych podmiotów gospodarczych ze szczególnym uwzględnieniem zgodności z przepisami prawa, efektywności oraz zasad gospodarności i rzetelności,
 - 3) przedstawia Zarządowi Głównemu informacje o wynikach kontroli oraz uwagi, wnioski i zalecenia pokontrolne, a w przypadkach szczególnych - wnioski personalne,
 - 4) przedstawia Zarządowi Głównemu opinie i uwagi o budżecie i jego wykonaniu,
 - 5) **nowe brzmienie - „przedstawia Zarządowi Głównemu opinie i uwagi o wykonaniu budżetu”,**

- 6) przedstawia Zarządowi Głównemu opinie i uwagi oraz wnioski w sprawie rocznego sprawozdania finansowego.

6. Główna Komisja Rewizyjna ma prawo w imieniu PTTK będącego udziałowcem spółek prawa handlowego kontrolować działalność tych spółek.

Art. 36

Prezes Głównej Komisji Rewizyjnej oraz upoważnieni przez niego członkowie Komisji mają prawo brać udział w posiedzeniach pozostałych władz naczelných PTTK z głosem doradczym.

Art. 37

1. Główna Komisja Rewizyjna składa sprawozdanie ze swej działalności Walnemu Zjazdowi.
2. Główna Komisja Rewizyjna występuje na Walnym Zjeździe z wnioskiem w sprawie udzielenia absolutorium poszczególnym członkom Zarządu Głównego pełniącym tę funkcję w upływającej kadencji.
3. Nie uzyskanie absolutorium przez członków Zarządu Głównego wyłącza ich z kandydowania do władz PTTK w najbliższej kadencji.

Art. 38

1. Główna Komisja Rewizyjna nadzoruje komisje rewizyjne oddziałów oraz jednostek regionalnych z osobowością prawną, a w przypadku zaprzestania ich działalności wnioskuję o wybór nowego składu komisji.
2. Szczegółowe zasady działania Głównej Komisji Rewizyjnej oraz tryb postępowania w trakcie kontroli określa regulamin uchwalony przez Główną Komisję Rewizyjną.

Art. 39

Główna Komisja Rewizyjna uchwała wzorcowe regulaminy komisji rewizyjnych jednostek organizacyjnych PTTK i nadzoruje ich przestrzeganie.

D. GŁÓWNY SĄD KOLEŻEŃSKI PTTK

Art. 40

1. Główny Sąd Koleżeński składa się z 15- 19 członków wybranych przez Walny Zjazd.
2. Główny Sąd Koleżeński wybiera ze swego grona prezesa, wiceprezesów **i sekretarza - podlega skreśleniu** oraz przewodniczących terenowych zespołów orzekających.
3. Główny Sąd Koleżeński może powołać prezydium oraz swoje zespoły terenowe.
4. **Główny Sąd Koleżeński powołuje i odwołuje sekretarza GSK, który wchodzi w jego skład - wprowadzone nowe uregulowanie.**

Art. 41

1. Główny Sąd Koleżeński działa jako:
 - 1) sąd honorowy członków PTTK,
 - 2) stały sąd polubowny, pod warunkiem zapisu na sąd polubowny, w sprawach majątkowych pomiędzy oddziałami PTTK, oddziałami PTTK a PTTK, pomiędzy jednostkami regionalnymi PTTK z osobowością prawną, pomiędzy jednostkami regionalnymi PTTK z osobowością prawną a PTTK oraz pomiędzy PTTK, oddziałami PTTK i jednostkami regionalnymi PTTK z osobowością prawną a innymi podmiotami gospodarczymi,
 - 3) organ interpretujący Statut PTTK i orzekający o zgodności uchwał ze Statutem PTTK, statutami oddziałów oraz przepisami prawa.
2. Główny Sąd Koleżeński działający jako sąd honorowy rozpatruje w szczególności sprawy związane z naruszeniem Statutu, postanowień i uchwał władz PTTK, nieetycznego postępowania w działalności członkowskiej, dopuszczenia się innych przewinień godzących w dobro członka PTTK bądź stowarzyszenia.

Art. 42

1. Postępowanie przed Głównym Sądem Koleżeńskim jest dwuinstancyjne.
2. W pierwszej instancji Główny Sąd Koleżeński orzeka w sprawach:

- 1) członków władz naczelných PTTK wynikłych z ich działalności w tych władzach, członków władz jednostek regionalnych, członków oddziałów, które nie wybrały sądu koleżeńskiego oddziału, w sprawach wynikających z ich działalności w PTTK,
 - 2) majątkowych między jednostkami wymienionymi w art. 41 ust. 1, pkt 2 Statutu.
3. W drugiej instancji Główny Sąd Koleżeński orzeka w sprawach odwołań od orzeczeń sądów koleżeńskich oddziałów oraz od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego wydanych w pierwszej instancji.
4. Główny Sąd Koleżeński w pierwszej instancji orzeka w zespołach trzyosobowych, a w drugiej instancji w zespołach pięcioosobowych.
5. Od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego wydanych w pierwszej instancji przysługuje stronom odwołanie do drugiej instancji tego sądu w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia na piśmie.
6. Od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego wydanych w drugiej instancji nie przysługuje odwołanie, z wyjątkiem kary wykluczenia z PTTK, w przypadku orzeczenia tej kary przysługuje, w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia na piśmie, odwołanie do Głównego Sądu Koleżeńskiego, który rozpatruje to odwołanie na posiedzeniu plenarnym w składzie co najmniej 2/3 stanu osobowego Sądu.
7. W sprawach majątkowych strona może żądać uchylenia orzeczenia Głównego Sądu Koleżeńskiego wnosząc skargę do właściwego sądu powszechnego według kodeksu postępowania cywilnego.
8. Główny Sąd Koleżeński może w uzasadnionych przypadkach, z inicjatywy własnej lub na wniosek jednej ze stron, przejąć do rozpoznania sprawy, dla których właściwy jest sąd koleżeński oddziału.
9. Prezes Głównego Sądu Koleżeńskiego przed wyznaczeniem Zespołu Orzekającego może i skierować sprawę do mediacje bądź przedsięwziąć inne czynności zmierzające do ugodowego załatwienia sporu przez sędziego wyznaczonego ze składu.

nowa treść ust 4;

4. Główny Sąd Koleżeński w pierwszej instancji orzeka w zespołach trzyosobowych. Rozpoznanie odwołań od orzeczeń sądów koleżeńskich oddziałów następuje przez zespoły trzyosobowe, natomiast od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego w pierwszej instancji przez zespoły pięcioosobowych. Prezes Głównego Sądu Koleżeńskiego może skierować odwołanie od orzeczenia sądu koleżeńskiego oddziału do rozpoznania przez zespół pięcioosobowy, jeżeli uzna to za celowe ze względu na zawilość lub precedensowy charakter zagadnienia objętego przedmiotem sprawy.

nowy ust 9 o treści

9. Prezes Głównego Sądu Koleżeńskiego przed wyznaczeniem Zespołu Orzekającego może i skierować sprawę do mediacje bądź przedsięwziąć inne czynności zmierzające do ugodowego załatwienia sporu przez osobę wyznaczoną ze składu.

Art. 43

1. Główny Sąd Koleżeński podejmuje uchwały na posiedzeniach plenarnych w sprawach:
 - 1) interpretacji Statutu PTTK,
 - 2) orzekania zgodności uchwał władz PTTK ze Statutem PTTK, statutami oddziałów oraz przepisami prawa.
2. Orzekając o zgodności uchwał ze statutami lub przepisami prawa, Główny Sąd Koleżeński bada zarówno treść takich uchwał, jak również kompetencje władz oraz zachowanie statutowych wymogów do podjęcia uchwały,. Orzeczenie może odnosić się do całej uchwały lub do poszczególnych jej postanowień.
3. Uchwałę stwierdzającą niezgodność uchwały władzy PTTK ze Statutem lub z przepisami prawa prezes Głównego Sądu Koleżeńskiego przekazuje:
 - 1) władzy PTTK, która podjęła uchwałę,
 - 2) wnioskodawcy,
 - 3) Zarządowi Głównemu, a także Głównej Komisji Rewizyjnej, jeżeli uchwała dotyczy Zarządu Głównego.

Art. 44

1. Główny Sąd Koleżeński wymierza następujące kary organizacyjne:
 - 1) upomnienie,
 - 2) nagane,
 - 3) zawieszenie w prawach członkowskich na okres od 1 roku do 3 lat,
 - 4) wykluczenie z PTTK,oraz jako kary zasadnicze lub dodatkowe:
 - 5) pozbawienie uprawnień kadry programowej PTTK,
 - 6) pozbawienie wyróżnień honorowych PTTK i jego jednostek organizacyjnych.

2. Osoba wykluczona z PTTK nie może ubiegać się ponownie o członkostwo przed upływem 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o wykluczeniu.
3. Kary organizacyjne ulegają zatarciu:
 - 1) kary określone w ust. 1 pkt. 1 i 2 - po upływie 1 roku,
 - 2) kara określona w ust. 1 pkt 3 - 3 lata po upływie okresu zawieszenia,
 - 3) kara określona w ust. 1 pkt 4 - po upływie 10 lat,
 - 4) kary określone w ust. 1 pkt. 5 i 6 - po upływie 5 lat.
4. Główny Sąd Koleżeński prowadzi centralny rejestr prawomocnie orzeczonych kar.
5. Główny Sąd Koleżeński może orzec o winie, odstępując od wymierzenia kary.

wprowadzenie nowego uregulowania wraz ze zmianą numeracji dalszych paragrafów

Art. 45

1. W razie uchylecia przez GSK PTTK orzeczenia wydanego przez sąd koleżeński oddziału i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania zawarte w sporządzonym uzasadnieniu są wiążące dla sądu koleżeńskiego rozpoznającego sprawę.
2. Orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko Główny Sąd Koleżeński, lecz również inne sądy koleżeńskie PTTK oraz inne władze PTTK w zakresie w jakim podlega wykonaniu. Czynności wykonawcze powinny być podjęte w terminie 14 dni od złożenia takiego orzeczenia.

Art. 45 (46)

Prezes Głównego Sądu Koleżeńskiego oraz upoważnieni przez niego członkowie Sądu mają prawo brać udział w posiedzeniach pozostałych władz naczelných PTTK z głosem doradczym.

Art. 46 (47)

1. Szczegółowe zasady działania oraz tryb postępowania przed Głównym Sądem Koleżeńskim określa regulamin uchwalony przez Główny Sąd Koleżeński.
2. Przy rozpatrywaniu spraw majątkowych w skład zespołów orzekających mogą być powoływani przez prezesa Głównego Sądu Koleżeńskiego arbitrzy nie będący członkami Głównego Sądu Koleżeńskiego, posiadający wykształcenie i praktykę prawniczą oraz nie związani ze stronami; w takim przypadku zespołowi orzekającemu przewodniczy członek Głównego Sądu Koleżeńskiego.

Rozdział V JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE PTTK

A. ODDZIAŁY PTTK

Art. 47

1. Oddział PTTK tworzy się za zgodą Zarządu Głównego PTTK wyrażoną w formie uchwały.
2. Uchwała o utworzeniu oddziału lub wydzieleniu się z oddziału istniejącego dotychczas może być podjęta przez zebranie co najmniej 50 członków zwyczajnych PTTK.
3. Uchwała o utworzeniu oddziału powinna określać:
 - 1) teren działalności oddziału,
 - 2) siedzibę władz oddziału,
 - 3) nazwę oddziału, która określać będzie charakter oddziału (regionalny, zakładowy, środowiskowy, itp.); oddział może również przyjąć imię osoby zasłużonej dla Polski, regionu, krajoznawstwa i turystyki, nazwę związaną z upamiętnieniem faktu lub miejsca historycznego,
 - 4) przyjęte przez oddział cele działania nie wymienione w art. 7, 8 i 9 Statutu PTTK.

Art. 48

1. Oddział obowiązuje Statut PTTK oraz uchwały władz naczelných PTTK.
2. Oddział realizuje cele PTTK określone w art. 7, 8 i 9 Statutu PTTK.

3. Oddział może przyjąć na zjeździe oddziału własny statut, który nie może być sprzeczny z postanowieniami Statutu PTTK oraz uchwałami Zarządu Głównego PTTK. Statut oddziału przed przedłożeniem do właściwego sądu rejestrowego wymaga zatwierdzenia przez Zarząd Główny PTTK.

4. Oddział składa Zarządowi Głównemu sprawozdania roczne i za okres kadencji ze swej działalności oraz podlega nadzorowi władz naczelných PTTK w zakresie zgodności działalności oddziału z:

1. przepisami prawa, Statutu PTTK i statutu oddziału,
2. uchwałami władz naczelných PTTK oraz władz oddziału,
3. zasadami racjonalnego gospodarowania majątkiem własnym i powierzonym oraz dotacjami celowymi przyznanymi przez Zarząd Główny.

5. Oddział przekazuje do Zarządu Głównego część składki członkowskiej na zasadach ustalonych przez Zarząd Główny.

Art. 49

1. Najwyższą władzą oddziału jest zjazd oddziału.

2. Zjazd oddziału może być zwyczajny lub nadzwyczajny.

3. Władzami oddziału są:

- 1) zarząd oddziału,
- 2) komisja rewizyjna oddziału,
- 3) sąd koleżeński oddziału, o ile zjazd oddziału podejmie uchwałę o wyborze sądu koleżeńskiego oddziału.

Art. 50

1. Władze oddziału pochodzą z wyboru. Kadencja władz oddziału trwa cztery lata i może być skrócona do dwóch lat uchwałą zjazdu oddziału. **Prezesi władz oddziału mogą pełnić funkcje wielokrotnie jednakże po dwóch kolejnych kadencjach ich ponowny wybór może nastąpić po upływie co najmniej jednej kadencji.**

2. Ustanie funkcji członka władz oddziału następuje na skutek złożenia pisemnego oświadczenia o rezygnacji z dalszej pracy.

zmiana w numeracji kolejnych ustępów

2. Nie można łączyć funkcji we władzach oddziału wymienionych w art. 49 ust. 3.

3. Nie można łączyć funkcji we władzach oddziału z działalnością gospodarczą prowadzoną w oparciu o majątek oddziału PTTK lub mającej znamiona kolizji interesów z działalnością gospodarczą PTTK.

4. Uchwały władz oddziału zapadają zwykłą większością głosów przy udziale co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, jeżeli Statut nie stanowi inaczej. **Władze oddziału mogą przyjąć elektroniczną formę podejmowania uchwał. Zarządy poszczególných władz oddziału określą w regulaminie wymogi formalne takiego uzewnętrznienia woli oraz zakres spraw podlegających rozpatrzeniu w ten sposób.**

5. Wybory do władz oddziału odbywają się na podstawie ordynacji wyborczej stanowiącej załącznik do niniejszego Statutu.

6. Rozdzielnik mandatów na zjazd oddziału uchwała zarząd oddziału, zgodnie z kluczem wyborczym określonym w § 5 ust. 3 Ordynacji Wyborczej, a zasady wyboru członków władz oddziału i ich liczbę uchwała zjazd oddziału. Delegaci na zjazd oddziału zachowują ważność mandatów do czasu zwołania następnego zwyczajnego zjazdu oddziału, z uwzględnieniem przepisu art. 55 ust.4. Przepisy art. 27 ust. 2 Statutu stosuje się odpowiednio.

Art. 51

Zarząd oddziału, komisja rewizyjna oddziału, sąd koleżeński oddziału mają prawo kooptować nowych członków na zwolnione w okresie kadencji miejsca. Liczba członków dokooptowanych nie może przekraczać 1/3 składu pochodzącego z wyboru. **W razie wyczerpania tego trybu Nadzwyczajny Walny Zjazd przeprowadza wybór uzupełniające dokonując wyboru nowych członków zarządu na zwolnione miejsca.**

Art. 52

Do kompetencji zjazdu oddziału należy:

- 1) uchwalanie statutu oddziału i dokonywanie jego zmian zgodnie z postanowieniami art. 48 ust. 3 oraz określenie celów działania zgodnie z art. 47 ust. 3 pkt 4,
- 2) rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdań zarządu oddziału, komisji rewizyjnej oddziału i sądu koleżeńskiego oddziału, jeśli taki został wybrany,

- 3) udzielanie na wniosek komisji rewizyjnej oddziału, bezwzględną większością głosów absolutorium poszczególnym członkom zarządu oddziału, pełniącym te funkcje w upływającej kadencji. Nie udzielenie absolutorium wyłącza kandydowanie do władz w najbliższej kadencji,
- 4) wybór członków zarządu oddziału, komisji rewizyjnej oddziału, sądu koleżeńkiego oddziału oraz delegatów na regionalną konferencję oddziałów,
- 5) rozpatrywanie wniosków kół, klubów i członków oddziału,
- 6) uchwalanie wniosków na Walny Zjazd PTTK lub regionalną konferencję oddziałów,
- 7) podejmowanie uchwały o rozwiązaniu oddziału,
- 8) w przypadku uchwały o rozwiązaniu oddziału, powoływanie komisji likwidacyjnej oddziału lub likwidatora oddziału i ustalanie sposobu pokrycia kosztów likwidacji oddziału,
- 9) podejmowanie innych uchwał wymagających decyzji zjazdu oddziału.

Art. 53

W zjeździe oddziału udział biorą:

1. z głosem decydującym:
 - a. w przypadku oddziału liczącego nie więcej niż dwa koła lub kluby lub mniej niż 50 członków zwyczajnych - członkowie oddziału,
 - b. w przypadku oddziału liczącego co najmniej trzy koła lub kluby lub co najmniej 50 członków delegaci wybrani na walnych zebraniach kół i klubów według rozdzielnika uchwalonego przez zarząd oddziału, zgodnie z kluczem wyborczym określonym w § 5 ust. 3 Ordynacji Wyborczej, albo wszyscy członkowie oddziału,
2. z głosem doradczym: członkowie honorowi PTTK, przedstawiciele członków wspierających oddziału, przedstawiciele władz naczelnych PTTK, członkowie ustępujących władz oddziału, przewodniczący komisji i zespołów zarządu oddziału oraz inne osoby zaproszone.

Art. 54

1. Zjazd oddziału odbywa się raz na cztery lata, chyba że uchwałą zjazdu kadencja władz oddziału została skrócona do dwóch lat.
2. O terminie, miejscu i porządku obrad zjazdu zarząd oddziału zawiadamia członków lub delegatów co najmniej na dwa tygodnie przed terminem zjazdu, załączając swoje sprawozdanie lub wskazując termin i miejsce jego wyłożenia do wglądu.
3. Zjazd oddziału obraduje na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu obrad, którego projekt przedstawia zarząd oddziału.

Art. 55

1. Nadzwyczajny zjazd oddziału zwołuje zarząd oddziału przed upływem kadencji z inicjatywy własnej lub na pisemne żądanie Zarządu Głównego PTTK, komisji rewizyjnej oddziału, 1/3 członków oddziału lub 1/3 kół i klubów oddziału, gdy liczy on łącznie, co najmniej trzy koła lub kluby.
2. Nadzwyczajny zjazd oddziału zwołuje zarząd oddziału w terminie jednego miesiąca od daty złożenia żądania.
3. Nadzwyczajny zjazd oddziału obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.
4. W nadzwyczajnym zjeździe oddziału biorą udział delegaci wybrani na ostatni zjazd zwyczajny, chyba że jednostki wybierające wybiorą nowych delegatów według obowiązującej ordynacji wyborczej.

Art. 56

1. Zarząd oddziału kieruje oddziałem w okresie pomiędzy zjazdami oddziału i odpowiada za swoją działalność przed zjazdem oddziału i władzami naczelnymi PTTK.
2. W skład zarządu oddziału wchodzi co najmniej pięciu członków wybranych przez zjazd oddziału.
3. Zarząd oddziału wybiera w głosowaniu tajnym ze swego grona prezesa, wiceprezesa lub wiceprezesów, sekretarza i skarbnika.
4. W skład zarządu oddziału może wchodzić urzędujący członek zarządu oddziału powołany przez zarząd oddziału, jeśli nie został wybrany przez zjazd oddziału.
5. Organem wewnętrznym zarządu oddziału może być prezydium, w skład którego wchodzi: prezes, wiceprezesi, sekretarz i skarbnik. Prezydium kieruje działalnością w okresie między posiedzeniami zarządu w zakresie ustalonym przez zarząd oddziału, w tym m.in. zwołuje i przygotowuje posiedzenia zarządu oraz przygotowuje materiały na te posiedzenia.
6. Posiedzenia zarządu oddziału odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż cztery razy w roku.

Art. 57

Szczegółowe kompetencje i zadania, zasady zwoływania posiedzeń oraz tryb pracy zarządu oddziału określa regulamin zarządu oddziału uchwalony przez zarząd oddziału na podstawie wzorcowego regulaminu uchwalonego przez Zarząd Główny PTTK.

Art. 58

1. Zarząd oddziału:

- 1) wykonuje uchwały zjazdu oddziału, Walnego Zjazdu PTTK i władz naczelných PTTK oraz stwarza warunki dla ich wykonania przez jednostki organizacyjne i członków PTTK,
- 2) organizuje działalność turystyczną i krajoznawczą określoną w Statucie PTTK dla członków i osób nie zrzeszonych w PTTK,
- 3) reprezentuje oddział,
- 4) powołuje i rozwiązuje koła i kluby oraz sprawuje nadzór nad ich działalnością,
- 5) zarządza majątkiem oddziału i dysponuje jego funduszami, uchwała roczny budżet oddziału i przyjmuje sprawozdanie z jego wykonania, zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe,
- 6) może tworzyć jednostki gospodarcze oddziału,
- 7) podejmuje decyzje w sprawie przystąpienia oddziału do jednostek regionalnych, o których mowa w art. 78 Statutu PTTK,
- 8) składa sprawozdania ze swojej działalności Zarządowi Głównemu i zjazdowi oddziału,
- 9) powołuje i odwołuje kierowników własnych jednostek gospodarczych oraz przedstawicieli oddziału w jednostkach gospodarczych prawa handlowego,
- 10) ustanawia oddziałowe odznaki turystyczne i krajoznawcze,
- 11) może prowadzić szkolenie członków PTTK,
- 12) podejmuje inne działania dla realizacji celów statutowych PTTK.

2. Prezes zarządu oddziału zaznajamia zarząd oddziału z wystąpieniami komisji rewizyjnej oddziału i sądu koleżeńkiego oddziału na najbliższym posiedzeniu, ustosunkowując się do nich nie później niż na kolejnym posiedzeniu.

Art. 59

1. Zarząd oddziału może tworzyć komisje, rady i zespoły stosownie do istniejących potrzeb i zainteresowań oraz powoływać ich składy.

2. Funkcje komisji, rady lub zespołu zarząd oddziału może powierzyć odpowiednim kołom lub klubom PTTK.

3. Do zakresu działania komisji, rad i zespołów powołanych przez zarząd oddziału należą zagadnienia związane z realizacją celów i zadań oddziału w dziedzinie przez nie reprezentowanej, a w szczególności doradztwo dla zarządu oddziału.

4. Komisje, rady i zespoły działają na podstawie regulaminów uchwalonych przez zarząd oddziału.

Art. 60

1. Komisja rewizyjna oddziału składa się co najmniej z trzech członków wybranych przez zjazd oddziału, zaś w oddziale prowadzącym działalność gospodarczą - co najmniej z pięciu członków wybranych przez zjazd oddziału.

2. Komisja rewizyjna oddziału wybiera w głosowaniu tajnym ze swego grona prezesa, wiceprezesa i sekretarza.

3. Przepisy art. 35 ust. 1, 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 61

1. Komisja rewizyjna oddziału jest organem kontrolującym całokształt działalności oddziału.

2. Komisja rewizyjna oddziału w szczególności:

- 1) kontroluje działalność zarządu oddziału i jego jednostek, z uwzględnieniem działalności finansowo-gospodarczej, pod względem zgodności z przepisami prawa, statutem oddziału, Statutem PTTK, uchwałami zjazdu oddziału, Walnego Zjazdu PTTK i władz naczelných PTTK, a także zasadami gospodarności i rzetelności,
- 2) określa zasady działania oraz sprawuje nadzór nad komisjami rewizyjnymi kół i klubów,
- 3) kontroluje działalność finansową i gospodarczą zarządu oddziału opierającą się na majątku zarządzanym bezpośrednio przez oddział oraz wniesionym do innych podmiotów gospodarczych,
- 4) przedstawia zarządowi oddziału informacje o wynikach kontroli oraz uwagi, wnioski zalecenia pokontrolne, a w przypadkach szczególnych - wnioski personalne,

- 5) przedstawia zarządowi oddziału opinię w sprawie rocznego sprawozdania finansowego oraz budżetu i jego wykonania - **podlega skreśleniu**,

nowe uregulowanie

przedstawia zarządowi oddziału opinię w sprawie rocznego sprawozdania finansowego oraz wykonania budżetu,

- 6) składa zjazdowi oddziału sprawozdanie z działalności oraz występuje z wnioskiem o absolutorium dla poszczególnych członków zarządu oddziału, pełniących te funkcje w upływającej kadencji. **Nie uzyskanie absolutorium przez członków zarządu oddziału wyłącza ich z kandydowania do władz w najbliższej kadencji - nowe uregulowanie.**

Art. 62

1. Prezes lub upoważniony przez niego członek komisji rewizyjnej oddziału ma prawo brać udział w posiedzeniach zarządu oddziału z głosem doradczym.
2. Komisja rewizyjna oddziału oraz komisje rewizyjne kół i klubów działają według regulaminów uchwalonych przez Główną Komisję Rewizyjną PTTK.
3. Komisja rewizyjna oddziału podlega nadzorowi Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK.
4. **Komisja rewizyjna oddziału składa Głównej Komisji sprawozdanie roczne i za kadencję ze swojej działalności.**

Art. 63

1. Sąd koleżeński oddziału składa się co najmniej z pięciu członków wybranych przez zjazd oddziału.
2. Sąd koleżeński oddziału wybiera w głosowaniu tajnym ze swego grona prezesa, wiceprezesa i sekretarza.

Art. 64

Do kompetencji sądu koleżeńskiego oddziału należy:

- 1) orzekanie i nakładanie kar organizacyjnych w stosunku do członków oddziału w sprawach wynikających z ich działalności w PTTK, w szczególności dotyczących naruszenia Statutu PTTK, nieetycznego postępowania i niegodnego zachowania,
- 2) rozpatrywanie w granicach określonych w *ust. pkt 1* spraw podlegających właściwości sądu koleżeńskiego innego oddziału PTTK, a przekazywanych do rozpatrzenia przez prezesa Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK.
- 3) rozstrzyganie sporów pomiędzy członkami lub jednostkami organizacyjnymi oddziału na tle ich działalności organizacyjnej, finansowej lub gospodarczej.

Art. 65

1. Sąd koleżeński oddziału może wymierzać następujące kary organizacyjne:
 - 1) upomnienie,
 - 2) nagane,
 - 3) zawieszenie w prawach członka PTTK na okres od 1 roku do 3 lat,
 - 4) wykluczenie z PTTK.
2. Sąd koleżeński oddziału może orzec o winie, odstępując od wymierzenia kary.
3. Sąd koleżeński oddziału może wnioskować do Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK o:
 - 1) pozbawienie uprawnień kadry programowej PTTK,
 - 2) pozbawienie wyróżnień honorowych PTTK.
4. Osoba wykluczona z PTTK nie może ubiegać się ponownie o członkostwo przed upływem 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o wykluczeniu.
5. Kary organizacyjne ulegają zatarciu:
 - 1) kary określone w ust. 1 pkt. 1 i 2 - po upływie 1 roku,
 - 2) kara określona w ust. 1 pkt 3 - 3 lata po upływie okresu zawieszenia,
 - 3) kara określona w ust. 1 pkt 4 - po upływie 10 lat,
 - 4) kary, o których mowa w ust. 3 - po upływie 5 lat.

wprowadzenie nowego uregulowania wraz ze zmianą numeracji dalszych artykułów

Art. 66

Prezes Sądu Koleżeńskiego Oddziału przed wyznaczeniem Zespołu Orzekającego może i skierować sprawę do mediacje bądź przedsięwziąć inne czynności zmierzające do ugodowego załatwienia sporu przez osobę wyznaczoną ze składu.

Art. 66 (67)

1. Od orzeczenia sądu koleżeńskiego oddziału przysługuje odwołanie do Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK w terminie 30 dni od daty doręczenia orzeczenia na piśmie.
2. Sąd koleżeński oddziału prowadzi rejestr prawomocnie orzeczonych kar.

wprowadzenie kolejnego artykułu z zmianą numeracji dalszych

Art. 67 (68)

Orzeczenie prawomocne sądu koleżeńskiego oddziału wiążące ze względu na treść rozstrzygnięcia inne władze PTTK powinno być wykonane w terminie 14 dni od złożenia tego orzeczenia.

Art. 68 (69)

1. Prezes lub upoważniony przez niego członek sądu koleżeńskiego oddziału ma prawo brać udział w posiedzeniach zarządu oddziału z głosem doradczym.
2. **Sąd koleżeński oddziału składa Głównemu Sądowi Koleżeńskiemu sprawozdanie roczne i za kadencję ze swojej działalności.**

Art. 69 (70)

1. Uchwały zarządu oddziału mogą być uchylone lub ich wykonanie zawieszane przez Zarząd Główny w przypadku, gdy są sprzeczne z prawem, ze Statutem PTTK lub z uchwałami władz naczelných PTTK.
2. Zarząd oddziału może być zawieszony przez Zarząd Główny w przypadku:
 - 1) zaniechania działalności,
 - 2) rażącego lub uporczywego naruszenia obowiązków wynikających ze Statutu PTTK,
 - 3) naruszenia podstawowych zasad prawidłowej gospodarki majątkiem własnym lub powierzonym,
 - 4) działania na szkodę PTTK.
- 5) **zaistnienia istotnych przeszkód w wykonywaniu zadań określonych w art. 58 Statutu**
3. Uchwała Zarządu Głównego w sprawie zawieszenia zarządu oddziału może być podjęta po wysłuchaniu wyjaśnień zarządu i komisji rewizyjnej, chyba że nie złożyły one wyjaśnień w wyznaczonym terminie.
4. Podejmując uchwałę o zawieszeniu zarządu oddziału, Zarząd Główny powołuje tymczasowy zarząd, którego zadaniem jest:
 - 1) usunięcie przyczyn, które spowodowały zawieszenie,
 - 2) zwołanie w terminie trzech miesięcy od daty powołania nadzwyczajnego zjazdu oddziału celem dokonania wyboru nowego zarządu lub podjęcia uchwały o rozwiązaniu oddziału.
5. Od uchwał Zarządu Głównego określonych w ust. 1 przysługuje odwołanie do Głównego Sądu Koleżeńskiego w terminie 14 dni od zawiadomienia o uchwale.

B. KOŁA I KLUBY PTTK

Art. 71

1. Zarząd oddziału może powoływać koła lub kluby, które są jednostkami organizacyjnymi oddziału.
2. **Koła powoływane w szkołach i placówkach oświatowo - wychowawczych używają nazwy Szkolne Koło Krajoznawczo - Turystyczne PTTK. Jeżeli koło zrzesza wyłącznie małoletnich poniżej 16 lat, opiekę nad działalnością tej jednostki sprawuje pełnoletni członek PTTK wyznaczony przez zarząd oddziału w porozumieniu z dyrekcją szkoły lub placówki oświatowo - wychowawczej.**

Art. 72

1. Koło może być powołane uchwałą zarządu oddziału na podstawie pisemnej deklaracji **co najmniej 10** członków zwyczajnych oddziału. **Liczba minimalna członków koła nie może ulec zmniejszeniu po zarejestrowaniu jak również przez okres kadencji.**
2. Koła zrzeszają członków zwyczajnych oddziału opłacających w nich składkę członkowską PTTK.

3. Zadaniem koła jest organizacja statutowej działalności turystycznej i krajoznawczej.

Art. 73

1. Klub może być powołany uchwałą zarządu oddziału na podstawie pisemnej deklaracji minimum 10 członków zwyczajnych oddziału.
2. Klub może zrzeszać także członków innych oddziałów PTTK.
3. Zadaniem klubu jest organizowanie i prowadzenia specjalistycznej działalności w określonej dziedzinie lub środowisku.

Art. 74

1. Najwyższą władzą koła lub klubu jest walne zebranie koła lub klubu.
2. Władzami koła lub klubu są:
 - 1) zarząd koła lub klubu,
 - 2) komisja rewizyjna koła lub klubu, o ile walne zebranie podejmie uchwałę o wyborze komisji rewizyjnej koła lub klubu.
3. Walne zebranie koła lub klubu odbywa się raz na cztery lata, chyba że uchwałą walnego zebrania koła lub klubu kadencja władz została skrócona.
4. **Prezesi władz koła lub klubu mogą pełnić funkcje wielokrotnie jednakże po dwóch kolejnych kadencjach ich ponowny wybór może nastąpić po upływie co najmniej jednej kadencji.**
5. **Ustanie funkcji członka władz koła lub klubu następuje na skutek złożenia pisemnego oświadczenia o rezygnacji z dalszej pracy.**

Art. 75

1. Do kompetencji walnego zebrania koła lub klubu należy:
 - 1) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań zarządu i komisji rewizyjnej,
 - 2) rozpatrywanie wniosków członków,
 - 3) udzielanie bezwzględną większością głosów, na wniosek komisji rewizyjnej, o ile taka została wybrana, koła lub klubu, absolutorium poszczególnym członkom zarządu koła lub klubu, pełniącym te funkcje w upływającej kadencji. Nie uzyskanie absolutorium przez członków zarządu koła lub klubu wyłącza ich z kandydowania do władz w najbliższej kadencji,
 - 4) wybór zarządu i komisji rewizyjnej **oraz delegatów na zjazd oddziału.**
2. Walne zebranie koła lub klubu zwołuje zarząd, zawiadamiając członków o miejscu, terminie i porządku obrad zebrania, co najmniej 7 dni przed terminem.
3. Wybory do władz koła lub klubu odbywają się na podstawie Ordynacji Wyborczej stanowiącej załącznik do niniejszego Statutu.

Art. 76

1. Koła i kluby utrzymują się ze składek członkowskich.
2. Koła i kluby mogą ustanawiać i pobierać, niezależnie od składki członkowskiej PTTK, dodatkowe składki przeznaczone w całości na działalność koła lub klubu uchwalone przez zebrania członków tych jednostek. Członkowie klubów z innych oddziałów PTTK opłacają w tych klubach tylko składkę klubową.
3. Koła i kluby mogą otrzymywać dotacje i darowizny za pośrednictwem zarządu oddziału, który odpowiada za prowadzenie właściwej dokumentacji.
4. Koło lub klub może prowadzić działalność gospodarczą dla pozyskania środków na swoją działalność programową po uzyskaniu zezwolenia zarządu oddziału i na zasadach określonych przez zarząd oddziału w ramach obowiązujących przepisów prawa oraz obowiązujących w PTTK przepisów finansowych.
5. Za działalność gospodarczą koła lub klubu odpowiada zarząd oddziału.

Art. 77

1. Szczegółowe kompetencje i zadania, zasady zwoływania posiedzeń oraz tryb pracy zarządów kół lub klubów określają ich regulaminy, uchwalone przez zarząd oddziału na podstawie wzorcowego regulaminu uchwalonego przez Zarząd Główny.
2. Komisje rewizyjne kół lub klubów działają według regulaminów uchwalonych przez Główną Komisję Rewizyjną PTTK.
3. Do kół i klubów mają zastosowanie odpowiednio art. 50, 56 - 57, 60 - 62, 69 - 70 niniejszego statutu.

C. JEDNOSTKI REGIONALNE PTTK

Art. 78

1. Oddziały mogą tworzyć jednostki regionalne z osobowością prawną lub bez osobowości prawnej.
2. Do zadań jednostek regionalnych, tworzonych przez oddziały, mających swoją siedzibę na terenie tego samego województwa należą w szczególności:
 - 1) reprezentacja PTTK wobec wojewódzkich władz rządowych i samorządowych, urzędów, instytucji i organizacji w granicach udzielonych pełnomocnictw,
 - 2) inspirowanie, inicjowanie i wspomaganie działalności programowej i gospodarczej oddziałów oraz podejmowanie wspólnych przedsięwzięć,
 - 3) integracja i koordynacja działalności oddziałów,
 - 4) udzielenie pomocy oddziałom w realizacji ich zadań statutowych,
 - 5) podejmowanie innych zadań zleconych przez Zarząd Główny lub oddziały.
3. Szczegółowy zakres i tryb działania jednostek, o których mowa w ust. 1 określają ich regulaminy ustalone przez jednostki i zatwierdzone przez Zarząd Główny.
4. Uchwały jednostek regionalnych nie mogą naruszać osobowości prawnej oddziałów.

Art. 79

1. Jednostki regionalne obowiązują Statut PTTK oraz uchwały władz naczelných PTTK.
2. Jednostka regionalna składa Zarządowi Głównemu sprawozdanie roczne ze swej działalności oraz podlega kontroli władz naczelných PTTK w zakresie zgodności działalności z:
 - 1) obowiązującymi przepisami prawa, Statutem PTTK i regulaminem jednostki regionalnej,
 - 2) uchwałami władz naczelných PTTK oraz władz jednostki regionalnej,
 - 3) zasadami racjonalnego gospodarowania majątkiem własnym i powierzonym oraz dotacjami celowymi przyznanymi przez Zarząd Główny.

Art. 80

1. Jednostki regionalne mogą posiadać osobowość prawną, którą nabywają z dniem uprawomocnienia się postanowienia właściwego sądu rejestrowego.
2. Zarząd Główny wyraża zgodę na utworzenie jednostki regionalnej z osobowością prawną i powołuje jednostkę regionalną bez osobowości prawnej. Do uchwały powinien być dołączony regulamin działania jednostki regionalnej zgodnie z art.78 ust. 3 Statutu.
3. Do utworzenia jednostki regionalnej wymagane są uchwały zarządów oddziałów powołujących tę jednostkę.
4. Uchwała Zarządu Głównego o wyrażeniu zgody na utworzenie jednostki regionalnej, posiadającej osobowość prawną, powinna określać:
 - 1) zasięg terytorialny (województwo),
 - 2) nazwę; jednostka regionalna może przyjąć również imię osoby zasłużonej dla Polski, regionu, krajoznawstwa i turystyki, nazwę związaną z upamiętnieniem faktu lub miejsca historycznego,
 - 3) tryb wyboru władz, kadencję władz.

Art. 81

1. Najwyższą władzą jednostki regionalnej posiadającej osobowość prawną jest Zgromadzenie Przedstawicieli Oddziałów PTTK.
2. Władzami jednostki regionalnej z osobowością prawną są:
 - 1) zarząd jednostki regionalnej,
 - 2) komisja rewizyjna jednostki regionalnej.
3. Do kompetencji Zgromadzenia Przedstawicieli Oddziałów PTTK należy w szczególności:
 - 1) wybór członków władz jednostki regionalnej,
 - 2) uchwalanie regulaminu jednostki regionalnej i dokonywanie jego zmian,
 - 3) rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdań władz jednostki regionalnej,
 - 4) podejmowanie uchwał w sprawie głównych kierunków działania.
4. W okresie między Zgromadzeniami Przedstawicieli Oddziałów PTTK pracami jednostki regionalnej PTTK kieruje zarząd jednostki regionalnej.
5. Do jednostek regionalnych z osobowością prawną oraz ich działania mają zastosowanie odpowiednio **art. 48 ust 1, 2 i 3**, art. 69 i 70 niniejszego Statutu.

Rozdział VI MAJĄTEK PTTK

Art. 82

1. Majątek PTTK powstaje z:

- 1) wpisowego i składek członkowskich,
- 2) dochodów z własnej działalności,
- 3) **dochodów z majątku PTTK (aktywów trwałych i obrotowych)) lub majątku będącego w użytkowaniu albo użyczeniu PTTK,**
- 4) ofiarności publicznej,
- 5) darowizn, spadków i zapisów,
- 6) **innych źródeł w tym dotacji.**

2. Przedmiotem praw majątkowych PTTK są w szczególności: nieruchomości, ruchomości, dobra niematerialne oraz środki pieniężne.

Art. 83

1. Mieniem PTTK jest własność i inne prawa majątkowe przysługujące PTTK, oddziałom i jednostkom regionalnym PTTK z osobowością prawną. Zarząd Główny PTTK, jeżeli Statut inaczej nie stanowi, w stosunkach cywilnoprawnych wykonuje prawa i obowiązki wobec mienia PTTK, w stosunku do którego własność lub inne prawa majątkowe nie przysługują oddziałom PTTK lub jednostkom regionalnym z osobowością prawną.

2. Mienie PTTK znajdujące się w posiadaniu oddziału w dniu nabycia osobowości prawnej staje się z tym dniem mieniem tego oddziału.

3. W przypadku rozwiązania oddziału jego mienie po zakończeniu likwidacji staje się mieniem PTTK, w stosunku do którego, w zakresie czynności cywilnoprawnych, Zarząd Główny PTTK wykonuje prawa i obowiązki.

4. W odniesieniu do jednostek regionalnych przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

5. Koła i kluby zarządzają i korzystają z mienia oddziału w zakresie i na zasadach ustalonych w regulaminie koła lub klubu.

Art. 84

1. Zbycie mienia nieruchomości będącego własnością oddziału lub jednostki regionalnej z osobowością prawną albo pozostającego w użytkowaniu wieczystym wymaga powiadomienia Zarządu Głównego, któremu lub osobie prawnej przez niego wskazanej, przysługuje prawo pierwokupu. Termin do złożenia oświadczenia o wykorzystaniu tego prawa wynosi 90 dni od dnia powiadomienia Zarządu Głównego.

2. Obciążanie majątku nieruchomości PTTK wymaga zgody Zarządu Głównego PTTK.

3. Zaciąganie zobowiązań majątkowych, a w szczególności kredytów i pożyczek w kwocie przekraczającej 10% wartości aktywów danej jednostki wymaga uchwały Zarządu tej jednostki PTTK podjętej bezwzględną większością głosów.

Art. 85

Zabronione jest:

- 1) udzielanie pożyczek lub zabezpieczeń zobowiązań majątkiem organizacji w stosunku do członków PTTK, członków władz lub pracowników PTTK oraz osób, z którymi członkowie władz lub pracownicy pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej lub bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli zwane dalej "osobami bliskimi",
- 2) przekazywanie majątku PTTK na rzecz członków, członków władz lub pracowników PTTK oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach,
- 3) wykorzystywanie majątku na rzecz członków, członków władz lub pracowników PTTK oraz ich osób bliskich chyba, że to wykorzystanie bezpośrednio wynika ze statutowego celu PTTK,
- 4) zakupywanie na szczególnych zasadach towarów i usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie PTTK, członkowie władz lub pracownicy PTTK oraz ich osoby bliskie.

Art. 86

1. PTTK nie odpowiada za zobowiązania oddziałów i jednostek regionalnych, a oddziały i jednostki regionalne nie odpowiadają za zobowiązania PTTK, chyba że co innego wynika z dokonanych czynności prawnych.
2. Jednostki regionalne nie odpowiadają za zobowiązania oddziałów, a oddziały nie odpowiadają za zobowiązania jednostek regionalnych, chyba że co innego wynika z dokonanych czynności prawnych.

Art. 87

1. Dla ważności oświadczeń w zakresie praw i obowiązków PTTK oraz dla udzielania pełnomocnictw, wymagane jest współdziałanie i podpisy dwóch osób spośród grona obejmującego: prezesa, wiceprezesów, skarbnika lub innych, umocowanych przez zarząd jego członków.
2. W odniesieniu do oddziałów i jednostek regionalnych przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Rozdział VII ZMIANY STATUTU I ROZWIĄZANIE PTTK

Art. 88

Zmiany Statutu uchwała Walny Zjazd większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.

Art. 89

Uchwałę w sprawie rozwiązania PTTK podejmuje Walny Zjazd PTTK większością 3/4 głosów przy obecności co najmniej 3/4 uprawnionych do głosowania.

Inne zagadnienia

Kwestią wymagającą odrębnego rozważenia jest wybór Prezesa Zarządu. Rozwiązaniem właściwym byłoby, dokonanie takich zmian w Statucie PTTK jaki i „Ordynacji Wyborczej”, aby Walny Zjazd mógł wybierać w pierwszej kolejności Prezesa Zarządu (w Statucie należałoby również umieścić zapis o możliwości jego odwołania), a następnie poszczególne władze, przy czym nowo wybrany Prezes mógłby zgłaszać kandydatów do Zarządu.

Wybory są prawomocne bez względu na liczbę uprawnionych obecnych na Walnym Zjeździe, jeżeli tylko zostały zachowane warunki określone w Ordynacji wyborczej PTTK.

Uchwały władz są podejmowane, jeżeli Statut PTTK nie stanowi inaczej, zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania. Do obliczenia zwykłej większości głosów przyjmuje się wyłącznie głosy oddane za i przeciw uchwale.

Uchwały Walnego Zjazdu PTTK, Regionalnych Konferencji, Zgromadzeń Oddziałów, Zjazdów Oddziałów, Zebrań Koła lub Klubu PTTK są ważne bez względu na liczbę osób obecnych i uprawnionych do głosowania.